

DECIZIE

11 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Artem Grup”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția „Moldsilva” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Artem Grup” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și rezilierea contractului de arendă,

împotriva încheierii din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Artem Grup” cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și s-a restituit apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Artem Grup”,

c o n s t a t ă:

La 26 martie 2018, prin intermediul poștei (f.d.20), Agenția „Moldsilva” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Artem Grup” solicitând încasarea datoriei pentru anii 2017-2018 în sumă de 20126 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 1868 de lei.

Ulterior, Agenția „Moldsilva”, în temeiul art. 60 Cod de procedură civilă, a depus cerere de concretizare a acțiunii, suplimentar solicitând rezilierea contractului de arendă nr. 97 din 27 mai 2008.

Prin hotărârea din 04 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Agenția „Moldsilva” și s-a încasat de la SRL „Artem Grup” în beneficiul Agenției „Moldsilva” suma datoriei pentru anii 2017-2018 în mărime de 20126 de lei, suma dobânzii de întârziere în mărime de 1868 de lei; s-a încasat de la SRL „Artem Grup” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 659, 82 de lei; s-a reziliat contractul de arendă nr. 97 din 27 mai 2008 încheiat între Agenția „Moldsilva” și SRL „Artem Grup”.

La 21 august 2020, SRL „Artem Grup” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 04 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termenul de decalare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, examinarea cererii de apel în lipsă.

Prin încheierea din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de reprezentantul SRL „Artem Grup” cu privire la repunerea în termen a cererii de apel; s-a restituit cererea de apel depusă de SRL

„Artem Grup” împotriva hotărârii din 04 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 20 octombrie 2020, SRL „Artem Grup”, în persona administratorului statutar Oleg Revencu, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a încheierii contestate, emiterea unei decizii de repunere în termenul de declarare a apelului și/sau cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că la 18 decembrie 2019, în baza hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a dispus intentarea procedurii de insolvabilitate în privința SRL „Artem Grup”. La 04 august 2020 a fost informat de către lichidatorul Corneliu Cuculescu despre existența hotărârii judecătorești din 18 decembrie 2019 privind intentarea procesului de insolvabilitate față de SRL „Artem Grup”. Din textul hotărârii a aflat că procesul de insolvabilitate a fost intentat la cererea creditorului Agenția „Moldsilva”. La 17 august 2020 a luat cunoștință de dosarul de insolvabilitate și a constatat existența copiei certificate a hotărârii din 04 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Despre pronunțarea unei astfel de hotărâri nu a cunoscut și nu i-a fost adus la cunoștință, or, despre existența acestei a aflat la 17 august 2020. Drept urmare, a depus cerere de apel, totodată a solicitat repunerea în termen, însă a fost respinsă cererea de repunere în termen cu restituirea cererii de apel.

Recurentul a menționat că repunerea în termen este justificată prin faptul că nu i-a fost comunicat dispozitivul primei instanțe, or, o confirmare în acest sens lipsește. Despre existența acestei hotărâri a aflat la 17 august 2020, în cadrul dosarului de insolvabilitate. La judecarea cauzei în prima instanță nu a participat. Respectiv motivele neexercitării apelului în termen nu îi sunt imputabile, deoarece nu a primit nici actul judecătoresc și nicio înștiințare despre ședința de judecată desfășurată.

Copia recursului declarat a fost expediat în adresa intimatului la 25 octombrie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.81) și a fost recepționată la 30 octombrie 2020, conform avizului de recepție (f.d.82).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 06 octombrie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 20 octombrie 2020, ceea ce denotă că recursul este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de SRL „Artem Grup” și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția „Moldislv” împotriva SRL „Artem Grup” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și rezilierea contractului de arendă, a fost pronunțat la 04 iulie 2018 (f.d.36).

Deși, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în lipsa pârâtului, prima instanța a reținut ca fiind respectată procedura de înștiințare legală a pârâtului, Colegiul accentuează că prima instanța a expediat în adresa părților la 09 iulie 2018, conform scrisorii de însoțire (f.d.37) copia dispozitivului hotărârii judecătorești din 04 iulie 2018, în temeiul art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, conform căruia participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

Concomitent, Colegiul precizează că în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 04 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, de către SRL „Artem Grup”, din motivele ce succed.

În acest sens, Colegiul învederează că art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În continuare, Colegiul iterează că cererea de apel împotriva hotărârii din 04 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă la 21 august 2020, de către SRL „Artem Grup”. Totodată, a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, motivând că a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la 17 august 2020.

Prin încheierea din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de reprezentantul SRL „Artem Grup” cu privire la repunerea în termen a cererii de apel; s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „Artem Grup” împotriva hotărârii din 04 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că a fost

depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d.68-72).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul reiterează că în justificarea cererii de repunere în termen pentru declararea apelului împotriva hotărârii din din 04 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, apelantul/recurent a invocat că de hotărârea primei instanțe a luat cunoștință la 17 august 2020, când a luat cunoștință de dosarul de insolvabilitate intentat în privința SRL „Artem Grup”.

Colegiul precizează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii postulat inserat expres în art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Referitor la argumentul recurentului precum a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la 17 august 2020, Colegiul notează că instanța de apel a reținut că SRL „Artem Grup” cunoștea despre existența litigiului anterior, având în vedere comunicarea încheierii de acceptare spre examinare a cererii de chemare în judecată.

Implicit, Colegiul arată că prin încheierea din 03 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de Agenția „Moldsilva” împotriva SRL „Artem Grup”. Drept urmare, pârâtul SRL „Artem Grup” a fost înștiințat cu aviz despre data, ora ședinței de judecată, la sediul său și anume XXXXX (f.d.17,25). De altfel, aceasta este adresa juridică care este indicată de apelant atât în cererea de apel, cât și în cererea de recurs (f.d. 47,75)

Însă corespondența expedită de prima instanță la adresa indicată (ștampila poștei din 18 aprilie 2018), a fost restituită instanței cu mențiunea „a expirat termenul de păstrare”, conform ștampilei cu 07 mai 2018 (f.d.28).

Or, în temeiul pct. 102 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimiterile poștale, care nu au putut fi distribuite destinatarilor se înapoiază expeditorului în următoarele situații: 1) la expirarea termenelor de păstrare.

În virtutea pct. 101 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, în redacția în vigoare în perioada de referință, trimiterile poștale se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimiterile poștale interne și timp de 30 de zile calendaristice pentru trimiterile poștale internaționale, din ziua următoare zilei de sosire a acestora la oficiul poștal de destinație. Scrisorile recomandate cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare” se păstrează timp de 7 zile calendaristice. La cererea în scris a expeditorului sau destinatarului, termenul de păstrare a trimiterilor poștale poate fi prelungit, cu excepția scrisorilor cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare”, până la 2 luni din ziua următoare zilei de sosire a acestora în oficiul poștal de destinație.

La caz, Colegiul precizează că avizul în sensul expedierii înștiințării în adresa pârâtului de către prima instanță, la fel, a fost completat cu data, ora, locul ședinței de judecată, precum și numărul dosarului (f.d.28).

În atare circumstanțe, neridicarea corespondenței de către destinatar nu poate justifica faptul precum că nu a cunoscut despre existența litigiului, în situația în care instanța a întreprins măsurile necesare de înștiințare a pârâtului.

De altfel, corespondența expedită de către instanța de apel la sediul SRL „Artem Grup” din XXXXX, la fel, a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.60-61).

Colegiul consideră necesar a evoca și prevederile art. 67 alin.(1)-(5) Cod civil, în redacția în vigoare până la 01 martie 2019, care stipulează că persoana juridică are un sediu, indicat în actele de constituire. Stabilirea și schimbarea sediului sunt opozabile terților din momentul înregistrării de stat. Adresa poștală a persoanei juridice este cea de la sediu. Persoana juridică poate avea și alte adrese pentru corespondență. Toate documentele și scrisorile intrate la sediu se consideră recepționate de către persoana juridică. Persoana juridică este obligată să publice un aviz în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova” despre modificarea sediului sub sancțiunea plății de daune-interese.

La acest capitol, Colegiul reține argumentele instanței de apel referitor la netemeinicia afirmațiilor apelantului precum că nu a fost înștiințat despre hotărârea pronunțată, în situația în care instanța a comunicat pârâtului despre existența litigiului prin expedierea înștiințărilor la sediul pârâtului.

În această ordine de idei, Colegiul reține ca fiind justificată ipoteza instanței de apel precum că este neîntemeiată și nemotivată cererea de repunere în termen, precum și că termenul de declarare a apelului a fost omis.

Alegația recurentului precum că a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la 17 august 2020, în cadrul dosarului de insolvență, nu poate fi reținută. Or, Oleg Revencu, administratorul SRL „Artem Grup”, a invocat că a aflat la 04 august 2020 despre intentarea prin hotărârea judecătorească din 18 decembrie 2019 a procesului de insolvență a societății administrate de el de la Corneliu Cuculescu, lichidatorul numit ca urmare a intentării procesului de insolvență.

Pornind de la postulatul reflectat în art. 28 alin.(1) al Legii insolvenței nr.149/2012, conform căruia în decursul a 2 zile lucrătoare de la adoptarea încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive înaintate de creditor, instanța de insolvență va expedia debitorului cererea în copie, Colegiul relevă că nu poate fi justificată poziția recurentului precum că abia la 04 august 2020 a aflat despre insolvența societății care o administrează.

Mai mult, în temeiul art. 27 alin. (3) al Legii insolvenței nr.149/2012, debitorul are obligația de a transmite administratorului provizoriu, în cel mult 3 zile lucrătoare de la cerere, informațiile solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea și la patrimoniul său, precum și documentele activității economice și documentele de evidență contabilă, care vor fi reținute de administratorul provizoriu spre documentare.

Deși, în contextul aceste norme se deduce că administratorul SRL „Artem Grup” cunoaște despre cererea privind intentarea procesului de insolvență față de SRL „Artem Grup” chiar după adoptarea încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive, având în vedere conlucrarea la această etapă a administratorului autorizat cu persoanele identificate ca făcând parte din administrația societății.

În altă ordine de idei, Colegiul evidențiază că recurentul nu a prezentat probe concludente în confirmarea imposibilității contestării actului procedural în interiorul

termenului prevăzut de lege, iar înscrisurile prezentate în confirmarea poziției sale, nu justifică omiterea termenului de contestare, or, legiuitorul a indicat expres că repunerea în termen este admisă în cazul omiterii termenului din motive întemeiate.

Odată ce legiuitorul a stabilit un termen strict de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii pentru exercitarea căii de atac-apelul, apelantul/recurent nu a avut decât obligația de a se conforma acestui termen.

Adițional, Colegiul relevă că obligația instanței de judecată de a expedia dispozitivul hotărârii rezultând din prevederile art. 236 alin.(4) Cod de procedură civilă, nu exclude dreptul participanților la proces de a recepționa personal hotărârea judecătorească în cadrul instanței.

Mai mult, înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

La caz, nu poate fi afirmat faptul că prima instanță nu și-a executat obligația de a expedia actul judecătoresc, în situația în care materialele cauzei atestă contrariul.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Prin prisma prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Respectiv, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel privind lipsa motivelor de repunere în termen pentru declararea apelului. Subsecvent, este întemeiată dispoziția instanței de apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă cu omiterea termenului legal.

Alte argumente care ar putea fi reținute de instanța de recurs în casarea actului judecătoresc contestat, recurentul nu a prezentat.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a

neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Artem Grup”.

Se menține încheierea din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția „Moldsilva” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Artem Grup” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și rezilierea contractului de arendă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat